

ارائه یک مدل امنیتی مبتنی بر قراردادهای هوشمند بلاک چین

جهت بهبود احراز هویت در اینترنت اشیا

محمد سعید صفایی صادق^۱، شمس اله قنبری^۲

دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان^{۱و۲}

چکیده

اینترنت اشیا^۱ برای اولین بار در سال ۱۹۹۹ توسط کوین اشتون^۲ مورد استفاده قرار گرفت و بر اساس آمار منتشر شده از موسسه تحقیقاتی و پژوهشی IDC به عنوان یکی از پردرآمدترین پروژه‌هایی است که از سال ۲۰۰۶ به بعد ظهور کرد. یکی از مهم‌ترین مسائل در اینترنت اشیا مسئله امنیت، تحقیقات حاکی از آن است که معماری اینترنت اشیا دارای مدلی سه لایه است. این تحقیق با استفاده از قراردادهای هوشمند بلاک چین یک مدل ۵ لایه را برای اینترنت اشیا ارائه می‌دهد و با تحلیل و بررسی مدل پیشنهادی نشان می‌دهد که معماری ۵ لایه، نسبت به مدل ۳ لایه در راستای بهبود مقاومت در برابر مداخله خارجی و همچنین اعتمادپذیری غیرمتمرکز، یک سرویس امن احراز هویت و صلاحیت را فراهم خواهد کرد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد روش مبتنی بر بلاک چین برای افزایش امنیت حریم خصوصی و قابلیت کنترل، راه‌حلی عملی برای مسئله امنیت اینترنت اشیا خواهد بود.

کلیدواژه‌ها: اینترنت اشیا، بلاک چین، امنیت، احراز هویت، معماری اینترنت اشیا، قراردادهای هوشمند بلاک چین

Email: myrshg@gmail.com

^۱ IOT (Internet of Things)

^۲ Kevin Ashton

تاریخچه مقاله:

تاریخ ارسال: ۹۷/۶/۱

تاریخ اصلاحات: ۹۷/۱۰/۱

تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۲/۱۰

تاریخ انتشار: ۹۷/۱۲/۲۲

Keywords:

IOT

Block chain

Security

Smart contract distributed ledger

A Security Model Based on Block Chain Smart Contracts for

Improve Authentication on Internet of Things
Mohammad Saeid Safaei Sadegh^۱ and Shamsollah Ghanbari^۲

^{1,2} Islamic Azad University Branch of Ashtian

Abstract

The internet has been developed for the first time in ۱۹۹۹ by Kevin Ashton, based on statistics published by research and research institute IDC as one of the highest - earning projects since ۲۰۰۶. One of the most important issues on the internet research indicates that the architecture of the internet has a three - layer model. This study presents a five - layer model for the internet by analyzing the proposed model, and by analyzing and examining the proposed model, the proposed model will provide a secure authentication service relative to the three layer models in order to improve the resistance against external intervention as well as Distributed confidentiality. The results of this study show that the blockchain - based method for increasing privacy security and capability of control will be a practical solution to the issue of internet security.

روش ارجاع به مقاله: م. صفایی صادق، ش. قنبری، ارائه یک مدل امنیتی مبتنی بر قراردادهای هوشمند بلاک چین جهت بهبود احراز هویت در اینترنت اشیا، دوفصلنامه محاسبات و سامانه های توزیع شده، سال دوم، شماره اول، شماره پیاپی ۳، سال ۱۳۹۸، ص ۱-۱۶

۱- مقدمه

اینترنت اشیا مفهومی است که در آن اشیای فیزیکی به اینترنت وصل می‌شوند و با اشیای دیگر در ارتباط قرار می‌گیرند و بدین ترتیب از دستگاه‌های ساده به دستگاه‌های هوشمند تبدیل می‌گردند.

رشد فعلی جوامع و تحول سریع در فناوری ارتباطات، موجب افزایش تعداد دستگاه‌های الکترونیکی مناسب در بسیاری از حوزه‌ها گشته است. اینترنت اشیا، به صورت مجموعه‌ای از فناوری‌ها از جمله شبکه‌های حسگر بی‌سیم (WSN) و شناسایی فرکانس رادیویی (RFID) پدید آمده است که توانمندی‌هایی را برای حس، به‌کارگیری و برقراری ارتباط در اینترنت فراهم کرده است [۱،۲].

معماری سنتی که غالباً در اینترنت استفاده می‌شود ممکن است نتواند نیازهای اینترنت اشیا را برآورده نماید. امروزه معماری سرویس‌گرا و یا انواع معماری‌های لایه‌ای و انعطاف‌پذیر به‌عنوان راهکار ارائه شده است و همان‌طور که در جدول ۱ می‌بینیم، از آن به‌عنوان معماری ۳ لایه نیز یاد می‌شود [۳].

جدول ۱: مدل معماری ۳ لایه اینترنت اشیا

لایه	نام لایه	کاربرد
۱	Network of Things	شامل هوشمند سازها یا فعال‌کننده‌ها
۳	Application	شامل بسترهای نرم افزاری مورد نیاز جهت به‌کارگیری اطلاعات
۲	Cloud Computing (service oriented)	پردازش‌های مبتنی بر سرویس جهت پوشش دهی کامل تجهیزات فعال‌کننده

لایه اول: این لایه شامل هوشمند سازها یا فعال‌کننده‌ها هست. در این لایه تجهیزاتی که

امکان اتصال به کالاها را داشته درعین حال امکان برقراری ارتباط بی‌سیم با شبکه‌های موجود را نیز دارا می‌باشند قرار داده شده است. این تجهیزات دارای تنوع و گوناگونی فراوانی بوده که بنا به نیاز و نوع خدمات مورد نظر و کارایی آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد مانند RFIDها، انواع حسگرها، میکروچیپ‌ها، تجهیزات پردازش تصویری و... گاهی جهت پوشش دهی کامل اشیاء نیاز به استفاده از ترکیبی از این تجهیزات است که مستلزم شناخت نوع خدمت و کالا، فرایندی که باید طی شود و کاربرد نهایی هست [۴].

لایه دوم: در این لایه ترکیبی از انواع شبکه‌های مختلف را داریم که جهت پوشش دهی کامل تجهیزات فعال‌کننده قابل استفاده می‌باشند تا تمامی اشیاء امکان اتصال به اینترنت را داشته و اطلاعات جمع‌آوری شده توسط آن‌ها به صورت یکپارچه به سیستم مرکزی ارسال گردد. با به‌کارگیری این شبکه‌ها، اطلاعات جمع‌آوری شده کاملاً به‌روز، دقیق و قابل اطمینان بوده و نیز سرعت دریافت، تجزیه و تحلیل این اطلاعات بسیار چشم‌گیر است.

لایه سوم: در این لایه بسترهای نرم‌افزاری مورد نیاز جهت به‌کارگیری اطلاعات جمع‌آوری شده شرح داده می‌شود. این بسترها که به‌نوعی به‌عنوان یک رابط کاربردی عمل می‌نمایند امکان مدیریت کامل اشیاء را از طریق درگاه اینترنت فراهم می‌آورند. این نرم‌افزارها می‌باید انعطاف‌پذیر بوده و سرویس‌های مورد نظر کاربر را متناسب با نوع خدمت برایش فراهم نمایند. همچنین با پیاده‌سازی این نرم‌افزارها می‌باید امکان هماهنگی بین فرایندها فراهم شود [۴].

با توجه به اینکه بسترهای اینترنت اشیا مانند Cloud (منبع گرا) و Grid (برنامه گرا)، به صورت

موضوع این تحقیق ارتباط دارند را مورد مطالعه قرار داده و در ادامه به شرح آنچه در راستای رسیدن به نتیجه مطلوب کمک کرده‌اند پرداخته می‌شود.

۱-۲- امنیت در اینترنت اشیا

امنیت در اینترنت اشیا یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های کاربران و تولیدکنندگان نرم‌افزار و سخت‌افزار وسایل مورد نیاز هست بطوریکه می‌توان گفت اصلی‌ترین چالش پیش روی اینترنت اشیا برای گسترش در بین جوامع محسوب می‌گردد.

ترس از حملات احتمالی از طریق اینترنت، سرقت اطلاعات و از بین رفتن حریم خصوصی توسط هرگونه شخص و یا سازمانی می‌تولند ضربات جبران‌ناپذیری را برای مصرف‌کنندگان و کاربران ایجاد نماید، گسترش دامنه کاربرد و هوشمند سازی شهرها، کارخانه‌ها و خانه‌های مسکونی می‌تواند اطلاعات بسیار ارزشمندی را ایجاد نماید، گسترش شبکه‌های بی‌سیم و افزایش پهنای باند مورد استفاده، تنوع وسایل ساخته شده جهت هوشمند سازی و همچنین تنوع در پروتکل‌های ارتباطی این‌گونه وسایل و از طرفی محدودیت‌های فیزیکی برای حس‌گرها و دروازه‌ها همانند حافظه و سیستم پردازش اطلاعات و عدم توانایی نصب دیواره‌های دفاعی راه را برای هکرها و سارقان اطلاعات باز نموده که لازم است تا با تدابیر متفاوت و شناسایی حملات احتمالی و ضعف‌های موجود از طریق به‌کارگیری مؤثرترین روش‌ها راه را برای نفوذ این‌گونه سوءاستفاده‌ها مسدود کرد [۷].

در حال حاضر مخاطرات بسیاری در خصوص اینترنت اشیا وجود دارد و به همین دلیل نمی‌توان امنیت آن را صد در صد دانست. در اینترنت اشیا، دستگاه‌ها اطلاعاتی را فرستاده و دستوراتی را دریافت می‌کنند، از این‌رو نفوذ هکر و سوءاستفاده

غیرمتمرکز می‌باشند، یک روش امنیتی مبتنی بر خرد جمعی می‌تواند در افزایش امنیت اینترنت اشیا بسیار مؤثر باشد. با توجه به ظهور و توسعه بلاک چین چنین مدلی قابل دسترسی هست.

مسئله اعتماد به دستگاه‌های اطلاعاتی درجایی که تأیید یا مکانیسم‌های ارزیابی وجود ندارد، به‌ویژه هنگامی که این دستگاه‌ها اطلاعات حساسی نظیر معاملات اقتصادی با ارزش مجازی را دربرمی‌گیرند، بسیار پیچیده است. بر این اساس در سال ۲۰۰۸ ساتوشی ناکاموتو مفهوم بنیادی بیت کوین را ارائه کرد که بازتاب بسیار زیادی داشته است. بیت کوین، ارزش رمزنگاری شده مجازی است که بدون پشتیبانی هیچ‌گونه سازمان یا نهاد مالی متمرکزی ارزش خود را حفظ می‌کند [۵].

در حقیقت بیت کوین اولین سازمان خودگردان غیرمتمرکز کاربردی DAO بود که با مجموعه‌ای از قوانین و توابع خودمختار کد نویسی شده با پروتکل اجماع توزیع شده کار می‌کرد.

از سوی دیگر مفهومی که محبوبیت آن فراتر از خود ارزش رمزنگاری شده است، بلاک چین است که پس از بیت کوین، قراردادهای هوشمند بر روی بلاک چین اتریم به وجود آمدند. بعد از قراردادهای هوشمند، DAO به صورت عمومی و به شکل امروزی آن مطرح شد [۶].

در ادامه این مقاله پس از بررسی اقدامات انجام‌شده در زمینه‌ی امنیت اینترنت اشیا، به تحلیل بلاک چین پرداخته و سپس یک روش امنیتی مبتنی بر خرد جمعی و بلاک چین برای امنیت IOT پیشنهاد می‌گردد.

۲- ادبیات تحقیق

جهت به دست آوردن بینشی عمیق نسبت به جنبه‌های مختلف اینترنت اشیا و بلاک چین، منابعی که به‌طور مستقیم و یا غیرمستقیم به

آن چندان هم دور از انتظار نیست [۵].

۲-۲- چشم اندازی به فناوری بلاک چین

فناوری بلاک چین در اصل تلفیق سه فناوری قدیمی امضای دیجیتال، ارتباط نظیر به نظیر و فرایند اجماع بر اساس خرد جمعی است که به روشی جدید ارائه شده است. ازینرو این فناوری از طریق ایجاد امکان توزیع اطلاعات دیجیتال بدون کپی کردن آن، ستون فقرات نوع جدیدی از اینترنت را ایجاد کرد. این فرایند در ابتدا برای پول دیجیتال بیت کوین طراحی شد، اما در حال حاضر جامعه فناوری در حال پیدا کردن دیگر کاربردهای بالقوه برای این فناوری است.

شیوه کار پروتکل بلاک چین به طور خلاصه بدین شرح هست:

۱- هر تراکنشی که انجام می گیرد توسط کلید خصوصی کاربران امضا می شود.

۲- سپس توسط شبکه نظیر به نظیر به اطلاع تمامی اعضای شبکه می رسد.

۳- عده ای هستند که صحت و سقم این تراکنش را بررسی می کنند و آن را در یک بلوک ذخیره می کنند و سعی می کنند از بلوک را بچسبانند به زنجیره بلوک های قبل.

۴- و در نهایت آن ها در اختیار همه اعضای شبکه قرار دهند [۹].

بلاک چین مکانیسمی است که امکان تأیید معاملات را توسط گروهی از عوامل نامطمئن فراهم می کند. بلاک چین دفتر کل پراکنده غیرقابل تغییر، شفاف، امن و قابل حسابرسی را فراهم می کند. بلاک چین را می توان به صورت آزاد و کامل برای دسترسی به همه معاملاتی که از زمان اولین معامله در سیستم صورت گرفته است، بکار برد و در

هرزمانی توسط هر نهادی قابل بازبینی و تطبیق است. پروتکل بلاک چین اطلاعات را در زنجیره ای از بلاک ها قرار می دهد که هر بلاک مجموعه ای از معاملات را که در زمان معین با بیت کوین صورت گرفته است، ذخیره می کند. بلاک ها با ارجاع به بلاک قبلی به هم متصل شده و زنجیره ای را تشکیل می دهند [۶].

۲-۳- ادغام فناوری بلاک چین و اینترنت اشیا
اینترنت اشیا فرآیندها را بهینه می سازد تا بخشی از عصر دیجیتال باشند و همین امر باعث می گردد تا حجم زیادی داده به دست آید که سطح بی سابقه ای از دانش و آگاهی را فراهم سازد. این دانش توسعه کاربردهای هوشمند نظیر بهبود مدیریت و کیفیت زندگی شهروندان را از طریق دیجیتالی کردن خدمات در شهرها تسهیل می کند. در طی چند سال گذشته فناوری های رایانش ابری در فراهم کردن کارکرد لازم برای اینترنت اشیا به منظور تحلیل و پردازش اطلاعات و تبدیل آن ها به کارها و دانش ریل تایم کمک کرده اند. این رشد بی سابقه در اینترنت اشیا فرصت های جدیدی را به وجود آورده است مانند مکانیسم هایی برای دسترسی و اشتراک اطلاعات. پارادایم داده های باز بارزترین مورد از این کار است. با این حال، به طوری که در بسیاری از سناریوها روی داده است، یکی از مهم ترین آسیب پذیری ها در این کارها عدم وجود اطمینان است. ساختارهای متمرکز نظیر ساختاری که در رایانش ابری بکار رفته است کمک زیادی به توسعه اینترنت اشیا کرده اند؛ اما از نظر شفافیت داده ها به عنوان جعبه سیاه عمل می کنند و شرکت کنندگان شبکه به روشنی نمی دانند که اطلاعاتی که ارائه می دهند چگونه و کجا بکار می رود [۱۰].

فرایند ارتباطات در اینترنت اشیا پیش از سال

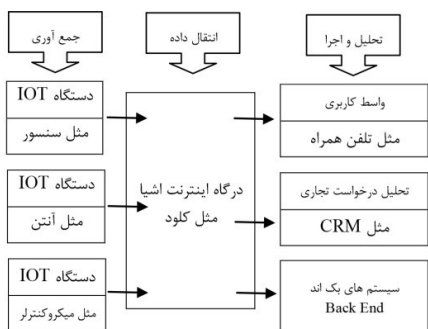
کارکردی که بلاک چین برای اینترنت اشیا فراهم می‌کند، بسیار مفید و به توسعه فناوری‌های اینترنت اشیا در آینده کمک خواهد کرد. باید توجه داشت که هنوز چالش‌های تحقیقاتی و مسائلی حل نشده زیادی باقی است که باید برای استفاده بی‌نقص از این دو فناوری به‌صورت باهم مورد مطالعه قرار گیرند.

از جمله پروژه‌هایی که در زمینه‌ی اینترنت اشیا و بلاک چین انجام شده است می‌توان به پروژه Slock که پلی به‌سوی بلاک چین و محیط فیزیکی باز کرد و در آن افراد می‌تولند اموال شخصی خود را به اجاره دیگران قرار دهند [۱۲].

همچنین پروژه Enigma که روی بیت کوین کار می‌کند و در آن روشی برای حل مشکل حریم خصوصی ارائه داد و همچنین درصدد کاهش پردازش بیش‌ازاندازه گام نهاد؛ و یا پروژه ADEPT که توسط سامسونگ و IBM از سال ۲۰۱۵ روی اتریم انجام شد و در آن پروژه ماینینگ را نسبت به قدرت و ظرفیت هر ماینر متعادل می‌سازد [۱۲].

۴-۲- روش سنتی اینترنت اشیا

اینترنت اشیا این امکان را برای پلتفرم‌ها فراهم می‌کند تا دستگاه‌ها بتوانند اطلاعاتشان را ذخیره کنند. همچنین یک‌زبان مشترک نیز ارائه می‌کند تا دستگاه‌ها با یکدیگر ارتباط برقرار کنند و مردم بتوانند از آن‌ها بهره ببرند.

۲۰۰۵ به‌صورت Centralized یا متمرکز انجام می‌گشت و امروزه با توجه به روی کار آمدن Cloud شکل دسترسی به داده‌ها به‌صورت Decentralized یا غیر متمرکز تغییر یافت و چنانچه پیش‌بینی می‌شود در آینده دسترسی به داده‌ها به‌صورت بلاک چین، نظیر به نظیر خواهد شد و بدین ترتیب از محیط متمرکز به Distributed یا توزیع شده پیشرفت خواهد داشت.

ادغام فناوری‌های نویدبخشی نظیر اینترنت اشیا، بلاک چین، هوش مصنوعی و داده‌کاوی که از آن‌ها به‌عنوان Four Big یاد می‌شود، و این کار بازرشی محسوب می‌شود [۱۱]. بلاک چین می‌تولند با فراهم کردن سرویس مطمئن اشتراک اطلاعات به‌صورت قابل‌ردیابی، اینترنت اشیا را غنی سازد. منابع داده را می‌توان در هرزمانی شناسایی کرد و در طول زمان داده‌ها بدون تغییر می‌مانند، در نتیجه امنیت افزایش می‌یابد. در مواردی که اطلاعات اینترنت اشیا باید به‌صورت امن بین شرکت‌کنندگان زیادی به اشتراک گذاشته شود، این ادغام تحولی کلیدی خواهد بود. برای مثال، برای رای گیری الکترونیک، یا به‌روز سازی Franeware های دستگاه‌های متصل در IOT، همچنین بهبود اقتصاد مشارکتی در حوزه‌هایی نظیر شهرهای هوشمند و خودروهای هوشمند.

اشتراک داده‌های مطمئن می‌تواند برای عضو کردن شرکت‌کنندگان جدید در اکوسیستم‌ها مطلوب باشد و به بهبود خدمات و سازگاری آن‌ها کمک کند؛ بنابراین استفاده از بلاک چین می‌تواند اینترنت اشیا را با اطلاعات مطمئن و امن کامل سازد و به‌عنوان کلیدی برای حل مسائل مقیاس‌پذیری، محرمانگی و قابلیت اطمینان در رابطه با اینترنت اشیا شناخته شود.

شکل ۱: نمونه سیستم اینترنت اشیا

دستگاه‌های ارتباطی (سانسورها) در وسایل کاربردی روزمره ما از قبیل تلفن همراه، تلویزیون، سیستم کنترل دمای داخلی، لوازم برقی، ماشین‌ها، چراغ‌های راهنمایی و تجهیزات صنعتی قرار گرفته‌اند. این سانسورها اطلاعات مربوط به موقعیت دستگاه‌های متصل را به‌طور مداوم بیرون می‌دهند و امکان تبادل اطلاعات از طریق اینترنت را برای دستگاه‌ها فراهم می‌کنند.

پس از آن پلتفرم‌های IOT داده‌ها را به‌منظور استخراج اطلاعات مهم آنالیز کرده و برای شروع یک دستور یا عمل جدید، آن‌ها را با دستگاه‌های دیگر به اشتراک می‌گذارد [۱۳].

دستگاه‌های IOT سنتی وابسته به یک مهندسی متمرکز هستند. به این صورت که اطلاعات از دستگاه به محل ذخیره‌ی ابری فرستاده می‌شوند، یعنی جایی که اطلاعات از طریق تجزیه تحلیل پردازش شده و سپس دوباره به دستگاه متصل به IOT بازمی‌گردند. مقیاس‌پذیری این سیستم متمرکز با اتصال میلیاردها دستگاه به شبکه IOT در سال‌های آتی، بسیار محدود خواهد بود و امنیت شبکه به خاطر داشتن میلیاردها نقطه‌ضعف به خطر می‌افتد. همچنین اگر قرار باشد در آینده اشخاص ثالث به‌طور مداوم هر تراکنش کوچک بین دستگاه‌ها را تأیید و بررسی کنند، این سیستم به یک سیستم کند و بسیار پرهزینه تبدیل خواهد شد [۱۴].

در شبکه‌های IOT دستگاه‌ها مدام در حال تبادل اطلاعات بسیار مهم از طریق اینترنت‌اند. این موضوع باعث می‌شود که آن‌ها به هدف اصلی هکرها تبدیل بشوند. از این‌رو حریم خصوصی و امنیت دو

دغدغه اصلی IOT خواهند بود [۱۴].

یکی از معروف‌ترین حملات دستبرد به اطلاعات، حمله DDOS و میرای بات نت بود که باعث ایجاد اختلال در خدمات اینترنتی دوربین‌های مداربسته و DVR های تقریباً تمام بخش‌های سواحل شرقی آمریکا از جمله شبکه‌های توییتتر، نتفلیکس و ردیت شد [۱۵].

یکی دیگر از این خطرها متوجه ۵۰ هزار دستگاه تنظیم ضربان قلب سازمان FDA (سازمان غذا و دارو آمریکا) در سال ۲۰۱۷ بود. هکرها می‌توانستند به دلیل وجود شکاف‌های امنیتی، در عملکرد دستگاه ضربان‌ساز در بدن بیمار اختلال ایجاد کنند.

از آنجاکه هسته بلاک چین یک دفتر کل توزیع‌شده، رمزنگاری‌شده و ایمن است که امکان مبادله امن اطلاعات را فراهم می‌کند و هدف از این تحقیق رسیدن به مکانیسمی است که محرمانگی، یکپارچگی و قابلیت دسترسی به داده‌های منتقل‌شده و دریافتی توسط گره‌ها در شبکه اینترنت اشیا را با استفاده از فناوری بلاک چین فراهم کند [۹].

چالش‌های پیش رو برای ادغام بلاک چین و IoT بسیار زیاد است از جمله گمنامی گره‌ها، مقیاس‌پذیری و احراز هویت که در اینجا راه‌حلی جهت بهبود مسئله احراز هویت ارائه خواهد شد.

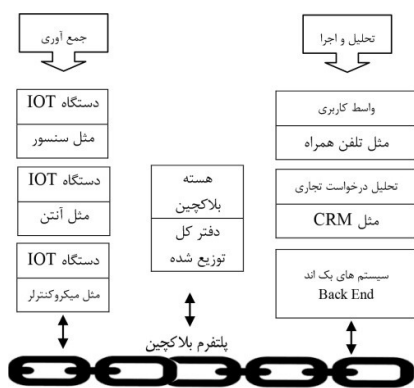
۲-۵- قراردادهای هوشمند بلاک چین

قراردادهای هوشمند^۱ در شبکه‌های بلاک چینی، یک توافق برای دستگاه‌ها ایجاد می‌کنند که در صورت تکمیل شرایط خاص اجرا شده و باعث می‌شوند که آن‌ها به‌صورت امن و مستقل کار کنند. از این‌رو تبادل اطلاعات کم‌هزینه‌تر، مقیاس‌پذیرتر و مستقل‌تر خواهد بود (نیاز نیست هیچ شخص ثالثی

ارائه می گردد و با استفاده از دفتر کل پراکنده (Ledger) مبتنی بر بلاک چین، جهت بالا بردن امنیت اینترنت اشیا اقدام گردد. نکته قابل توجه این است که در این سیستم بر خلاف بیت کوین نشانه‌ها به جای اینکه ارزش پولی داشته باشند، در مورد توزیع اختیار رأی دادن بین گروه‌ها و تبادلات معین تصمیم می‌گیرند تا از حملات رد سرویس (DoS) در انتقال اطلاعات جلوگیری شود. همچنین منظور از تراکنش هر نوع تراکنش مالی و یا هر ارتباطی که بین دستگاه‌ها ایجاد شود، می‌باشد.

۱-۳- فاز اول: ایجاد ارتباط نظیر به نظیر با حذف درگاه اینترنت اشیا به صورت متمرکز عملاً یک اتصال P2P میان دستگاه‌ها ایجاد می‌کنیم. (شکل ۲)

شکل ۲: نمونه تغییر یافته شده با بلاک چین

۲-۳- فاز دوم: تنظیم قرارداد های هوشمند به صورت غیر متمرکز

با ارائه دفتر کل پراکنده (Ledger)، جهت تنظیم قراردادهای هوشمند به صورت غیرمتمرکز، عملاً یک ساختار غیرقابل تغییر برای ثبت اطلاعات فراهم می‌کنیم و لایه‌های پروتکل بلاک چین و کاربری بلاک چین را به مدل ۳ لایه اینترنت اشیا اضافه می‌کنیم. (جدول ۲)

بر مبادلات نظارت داشته باشد). این قرارداد هوشمند می‌تواند از نیت افرادی که می‌خواهند از این اطلاعات به نفع خودشان استفاده کنند نیز جلوگیری کند. در چنین سیستمی اطلاعات در سرتاسر یک شبکه امنیتی رمزنگاری شده غیرمتمرکز منتشر می‌شوند. بدین ترتیب دست بردن در امنیت شبکه کار بسیار دشواری خواهد بود.

در نهایت در یک شبکه متمرکز، احتمال از کار افتادن فقط با یک اشتباه کوچک بسیار زیاد است. در یک شبکه غیرمتمرکز بلاک چینی این ریسک از طریق میلیون‌ها گره که اطلاعات را بر اساس یک سیستم نظیر به نظیر جابجا می‌کنند، کاهش می‌یابد و مابقی شبکه IoT بدون مشکل کار کند.

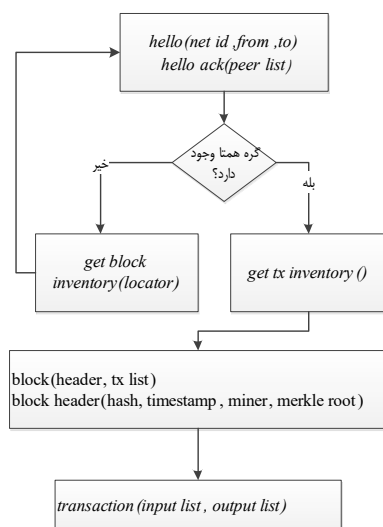
یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های بلاک چین، تغییرناپذیری آن است، بلاک چین بر اساس یک مدل خرد جمعی کار می‌کند؛ یعنی بایستی ۵۱ درصد از کاربران داخل یک بلاک چین برای انجام یک تراکنش و یا ورود به سیستم به همان بلاک چین، تأییدیه بدهند تا آن ورود و یا تراکنش انجام پذیرد. به همین دلیل تقریباً تغییرهای غیرمعمول و مشکوک عملاً غیرممکن هستند. همچنین برای برهم زدن صحت یک بلاک چین، هکرها می‌بایست تعداد زیادی از موجودیت‌های مستقل در بلاک چین را تغییر دهند پس شفافیت کامل بلاک چین به شرکت‌ها کمک می‌کند تا در صورت رخ دادن نقص امنیتی، بتوانند با واکنشی سریع‌تر به حالت اولیه برگردند.

۳- مدل پیشنهادی (مدل پنج لایه بر اساس قراردادهای هوشمند بلاک چین)

در این تحقیق با تغییر بر روی معماری سه لایه اینترنت اشیا یک مدل جدید مبتنی بر بلاک چین

لایه تعریف می کنیم تا در رسیدن به نظری مشترک درباره بلاک چین در میان همه گره های شرکت کننده کمک کند.

شکل ۳ فلوجارت لایه هوشمند پروتکل بلاک چین

برای تضمین اینکه همه گره های اینترنت اشیا نظر یکسانی نسبت به بلاک چین داشته باشند، قواعدی را برای لایه پروتکل بلاک چین تعریف می کنیم تا اتفاق نظر حاصل شود. خلاصه ای از این قواعد عبارت اند از:

- هر گره با دریافت هر تراکنش آن را در استخر حافظه^۱ خود ذخیره می کند و دوباره پخش می کند.
- با هر تیک ساعت، گره سعی می کند بلوک جدیدی را استخراج کند
- با ایجاد بلوک جدید، گره نظر خود را درباره بلاک چین بروز می کند و بلوک را به همتاهایش پخش می کند.
- میزان دشواری برای بلوک بعدی طوری بروز می شود که میانگین زمان پیش بینی شده برای یافتن بلوک بعدی (بر اساس عددی

جدول ۲: مدل معماری ارائه شده با بلاک چین

لایه	نام لایه	کاربرد
۱	Network of Things	شامل هوشمند سازها یا فعال کننده ها
۲	Cloud Computing (service oriented)	پردازش های مبتنی بر سرویس جهت پوشش دهی کامل تجهیزات فعال کننده
۳	لایه هوشمند پروتکل بلاک چین	توافق نظر و تصمیم گیری با استفاده از خرد جمعی و ماینینگ
۴	لایه هوشمند کاربرد بلاک چین	ساختارهای امنیتی اینترنت اشیا با استفاده از بلاک چین
۵	Application	شامل بسترهای نرم افزاری مورد نیاز جهت به کارگیری اطلاعات

۳-۳- فاز سوم : افزودن لایه هوشمند پروتکل بلاک چین به معماری سه لایه اینترنت اشیا در لایه پروتکل بلاک چین الگوریتم اتفاق نظر برای راه اندازی انتقال دیتا، میان گره های موجود در شبکه را مطرح می سازیم. یعنی تصمیم گیری برای استفاده از پلت فرم بلاک چین.

لایه پروتکل بلاک چین الگوریتم اتفاق نظر برای قبول یا رد تراکنش، میان گره های موجود در شبکه را در برمی گیرد. ما مجموعه ای از پیام ها را در این

^۱ Memory Pool (mempool)

باشد. تائید تراکنش‌ها نتیجه اجرای قوانین پروتکل توسط تمام شبکه است.

لایه کاربری بلاک چین تبادلات خاص امنیتی در اینترنت اشیا را برقرار ساخته و چگونگی تراکنش آن‌ها را برای لایه‌های بالاتر تعریف می‌کند. کارکرد اصلی که به وسیله مدل کاربری پیشنهادی ما فراهم می‌شود احراز هویت و صلاحیت برای دستگاه‌ها در شبکه‌های اینترنت اشیا است.

در این روش برای هر گره یک مجموعه با ۴ پشته تعریف می‌کنیم و در پشته‌ها به ترتیب مقادیر $id-1$ ، $K_{pr}-2$ کلید عمومی $K_{pr}-3$ کلید خصوصی و $4-KDS$ تولیدکننده کلید عمومی برای جلوگیری از حمله قرار می‌دهیم.

این روش از ترکیب رمزنگاری و احراز هویت به منظور تائید هویت دو طرف استفاده می‌کند، در اینجا نیز کلیدهای عمومی باید از KDS استعلام شود. در سمت فرستنده عبارت فاش نوشته با استفاده از کلید خصوصی رمز شده و با کلید عمومی گیرنده رمزگشایی شود و توسط شبکه ارسال می‌گردد. در سمت گیرنده این پیام ابتدا با کلید خصوصی گیرنده سپس با کلید عمومی فرستنده از حالت رمز خارج می‌شود. این کار برای فراهم کردن احراز هویت پویا و اجتناب از حملات نمایش مجدد (ری پلی) در شبکه است.

۴- مطالعات میدانی (Case Study)

از آنجاکه جهت راست آزمایی و نتیجه‌گیری از تحقیق به دست آمده نیازمند به جمع‌آوری داده‌های کمی و کیفی هستیم، لذا از روش مطالعات میدانی بهره برده و در ادامه به شرح آن می‌پردازیم.

۴-۱- ناحیه بندی شهر هوشمند

برای این منظور فرض می‌کنیم شهر مدنظر را ناحیه

معین از بلوک‌های آخر گرفته می‌شود) برابر با مقداری معین باشد.

- با دریافت بلوک جدید، گره تائید می‌کند که بلوک با همه قواعد پروتکل مطابقت دارد و همه تبادلات در بلوک طبق قواعد پروتکل و کاربری است.
- بعد از تائید بلوک دریافتی، گره نظر خود را درباره بلاک چین بروز می‌کند، تبادلات شامل شده را از استخر حافظه پاک می‌کند و بلوک را پخش می‌کند.
- در نهایت، همه گره‌ها نظر یکسان درباره بلاک چین دارند [۱۶].

بدین ترتیب میان گره‌ها امنیت بر اساس خرد جمعی جهت برقراری بلاک چین برقرار می‌شود حال پس از راه‌اندازی بلاک چین نیازمند به احراز هویت بین گره‌ها هستیم لذا در ادامه به اقدامات انجام شده در لایه کاربردی می‌پردازیم.

۴-۳- فاز چهارم: افزودن لایه هوشمند کاربردی بلاک چین به معماری سه لایه اینترنت اشیا در لایه کاربری بلاک چین تبادلات خاص امنیتی در اینترنت اشیا را برقرار ساخته و چگونگی تراکنش آن‌ها را برای لایه‌های بالاتر را تعریف می‌سازیم.

در بحث فناوری بلاک چین، کلید خصوصی رمزنگاری شده یک ابزار مالکیت قدرتمند را فراهم می‌کند که نیازهای احراز هویت را برآورده می‌کند. داشتن یک کلید خصوصی به معنای مالکیت است.

اما تائید اعتبار کافی نیست، داشتن مجوز، دارا بودن اعتبار کافی برای انجام تراکنش و ... نیاز به اعتمادسازی دارند و برای این کار نیاز به یک شبکه توزیع شده نظیر به نظیر است. یک شبکه توزیع شده از فساد یا شکست مجموعه جلوگیری می‌کند.

امنیت این شبکه توزیع شده باید تضمین شده

بود، می توان مسیر انتخابی برای سفر در نظر گرفت. حال با توجه به مطالعات میدانی عنوان شده قصد داریم تا جهت ثبت ارتباط میان ماشین و گره های ناحیه (قسمت اول) از بلاک چین استفاده کنیم.

۳-۴- نحوه عملکرد

جهت صحت گذاری بر مقادیر ماشین های موجود در ناحیه ها و تراکنش انتقال یک ماشین از یک ناحیه به ناحیه دیگر مدل بلاک چین (بیت کوین) استفاده می کنیم. بدین صورت که تراکنش ها به صورت پشت سر هم در بلاک هایی ذخیره می گردند و تمامی نودها دسترسی مشاهده و تائید ایجاد بلاک ها را دارند و در صورت عدم تائید نباید بلاک تراکنش ایجاد گردد حال با توجه به شکل ۴ فرض می کنیم:

۱- ماشین A از ناحیه ۱ به ناحیه ۲ منتقل شد.

۲- داده اعلام وجود از سمت ماشین به گره ناحیه ۲ ارسال می گردد

۳- گره ناحیه ۲ ورود ماشین را ثبت می کند.

۴- گره ناحیه ۲، ID ماشین را به گره ناحیه قبل (ناحیه ۱) اطلاع رسانی می کند

۵- گره ناحیه ۱، ماشین را از جدول ماشین های فعلی حذف کرده یا فلک خروج را فعال می کند.

مجوز ورود به ناحیه با استفاده از بلاک چین:

پهنای باندهای ناحیه ۲، $N_2p=150$ هست و تعداد ماشین ناحیه ۲، در حال حاضر $N_2q=41$ عدد هست.

۲ آیتم بالا تائید شده و بلاک اول را می سازد

ماشین a از ناحیه ۱ به ناحیه ۲ وارد می شود پس تعداد ماشین ناحیه ۲ از ۴۱ به ۴۲ تغییر پیدا می کند. اگر $p-q > 0$ باشد (تائید می شود و به عنوان

بندی کردیم و در هر ناحیه یک گره گیرنده بی سیم قرار دارد. از طرف دیگر در تمامی ماشین های این شهر هوشمند حسگرهایی تعبیه گشته است که وظیفه آن اعلام وجود در ناحیه به نودهای گیرنده موجود در همان ناحیه هست به این صورت که در صورت ورود یک ماشین از ناحیه قبلی به ناحیه جدید باید تعداد ماشین های موجود در ناحیه قبلی یک عدد کم شود و تعداد ماشین های موجود در ناحیه جدید یک عدد اضافه شود. پس می توان با ارتباط میان نودها با یکدیگر این مشکل را رفع کرد بدین صورت که در صورت اعلام تراکنش یک ماشین با یک نود سایر نودها بررسی کنند که اگر ماشین در ناحیه خود موجود است، آن ها از ناحیه خارج سازند. پس اولین قانون در شبکه این خواهد بود که هر ماشین تنها در یک ناحیه موجود هست. به عبارت دیگر شناسه ماشین های موجود در کل شبکه باید به صورت یونیک، تنها در یک ناحیه ثبت شده باشد.

۲-۴- اطلاع رسانی از سطح ترافیک

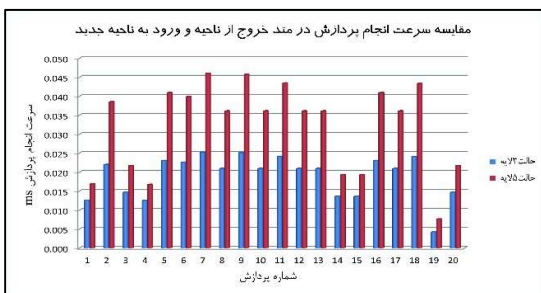
پس از ثبت ماشین ها در نواحی نیازمند به اطلاع رسانی از سطح ترافیک موجود در مسیر انتخابی هستیم. لذا ماشین هایی که قصد سفر به مسیری جدید را دارند پیش از حرکت باید به گیرنده های موجود در مسیرهای انتخابی درخواست بفرستند و گیرنده ها در پاسخ بر اساس فرمول های خاص ترافیک سنجی به ماشینی که قصد سفر به مسیر ناحیه را دارد مجوز ورود را صادر یا لغو می کنند.

حال اگر پهنای باند ناحیه را p در نظر گرفته و تعداد ماشین های موجود را q در نظر بگیریم و ترافیک ناحیه را T در نظر بگیریم می توان از فرمول $T = \frac{q}{p}$ میزان ترافیک ناحیه را به دست آورد و بر حسب مسافت هر مسیری که مقدار T آن کمتر

خروج و به ناحیه جدید وارد می شود حالت اول با در نظر گرفتن قراردادهای هوشمند و حالت دوم بدون در نظر گرفتن قراردادهای هوشمند.

شکل ۷: نمودار مقایسه سرعت حالت خروج از ناحیه قبلی و ورود به ناحیه جدید با و بدون قرارداد هوشمند همچنین می توان تفاوت امنیت میان استفاده از بستر قراردادهای هوشمند و حالت عادی را در جدول شماره ۳ به بحث کشید.

جدول (۳): مقایسه امنیت میان حالت بلاک چین (۵ لایه) و حالت عادی (۳ لایه)

اتک	بدون در نظر گرفتن بلاک چین	با در نظر گرفتن بلاک چین
Sql Injection	به دلیل وجود تنها یک دیتا بیس مرکزی احتمال دارد	به دلیل وجود دفتر کل پراکنده امکان ندارد
DDOS	به دلیل وجود یک هسته مرکزی امکان پذیر است	فناوری blockchain می تواند ایجاد شبکه های IoT را امکان پذیر سازد که (P2P) هستند.
Man in the Middle	به دلیل یک مرحله احراز هویت ممکن است	به دلیل وجود چندین مرحله احراز هویت در هش بین بلاک ها غیر ممکن

۲-۵- مشاهدات

بر اساس مقایساتی که در شکل ۶ و همچنین شکل ۷ مشاهده می کنیم در حالات اول پلیداری گره ها

بلاک ها نام دارد.

اگر کسی محتوای یک بلاک را تغییر دهد و هش بلاک های بعدی را به روزرسانی کند، چه می شود؟ این امکان وجود دارد اما شما توزیع را در نظر نگرفته اید. داده های بلاک چین در یک کامپیوتر یا سرور خاص ذخیره نمی شوند. هر کامپیوتر یا سیستمی که به شبکه وصل شود یک نسخه از بلاک چین را دریافت می کند.

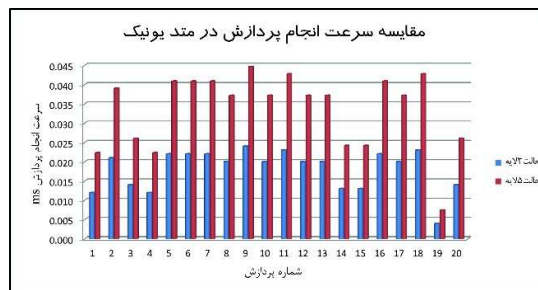
۵- اثر بلاک چین بر سرعت و پایداری IOT

در ادامه به بحث و مشاهده در رابطه با نتایج به دست آمده از مطالعات میدانی می پردازیم و با آزمایش بر روی ۲۰ پردازش اول پشت سر هم در حالات قید شده به تجمیع مشاهدات می پردازیم و در نهایت به نتیجه گیری نهایی در رابطه با تحقیق می رسیم.

۱-۵- بحث

برای به دست آوردن یک تحلیل قابل استفاده از سرعت عملکرد سامانه می بایست در دو متد در رابطه با آن بحث کرد:

متداول (یونیک): هنگامی که فقط ماشین جدید در ناحیه جدید معرفی می گردد حالت اول با در نظر گرفتن قراردادهای هوشمند و حالت دوم بدون در نظر گرفتن قراردادهای هوشمند.

شکل ۶: نمودار مقایسه سرعت حالت یونیک با و بدون قرارداد هوشمند

متد دوم: هنگامی که فقط ماشین از ناحیه پیشین

۷- پیشنهاد برای تحقیقات آتی

اگرچه این تحقیق در حوزه امنیت IoT در بستر بلاک چین توانست در بهبود سطح پایداری شبکه نتیجه مطلوبی را حاصل سازد اما هنوز شبکه‌های IoT سطوح حملات و آسیب‌پذیری‌های وسیعی دارند. تحقیق حاضر را می‌توان به‌گونه‌ای بسط داد که سطوح حملات بیشتری را پوشش دهند و کاربردهای خاص IoT را در برگیرد و همچنین جهت حل مشکلات منوط به پیچیدگی زمانی اقدام نمود و برای برآوردن الزامات عملکردی سیستم بلادرنگ بهینه‌سازی شود.

راهکارهای رفع این مشکلات را برای تحقیقات آتی قراردادیم و امیدواریم در این راستا بتوانیم به نتایج چشمگیری دست پیدا کنیم.

۸- مراجع

- [۱] Gokhale, Pradyumna, Omkar Bhat, and Sagar Bhat. "Introduction to IOT." *International Advanced Research Journal in Science, Engineering and Technology* ۵(۱) (۲۰۱۸): ۴۱ - 44.
- [۲] Balasubramaniam, Yamunaa, and P. S. V. Sathyanarayanan. (Enhancing Connected Vehicle Security with Block chain) (۲۰۱۸).
- [۳] Gupta, Yash. "The applicability of blockchain in the Internet of Things." ۲۰۱۸ ۱۰th International Conference on Communication Systems & Networks (COMSNETS). IEEE, ۲۰۱۸
- [۴] Gia, Tuan Nguyen. "Fault tolerant and scalable IoT-based architecture for health monitoring." ۲۰۱۵ IEEE Sensors Applications Symposium (SAS). IEEE, ۲۰۱۵.
- [۵] Androulaki, Elli. "Hyperledger fabric: a distributed operating system for permissioned blockchains." *Proceedings of the Thirteenth EuroSys Conference. ACM*, 2018.
- [۶] Balasubramaniam, Yamunaa, and P. S.

دارای تعدادی پراکندگی بوده ولی در حالتی که از قراردادهای هوشمند استفاده کردیم پایداری گره‌ها با افزایش تعداد گره‌ها رو به افزایش هست.

مشاهده می‌کنیم سرعت عملکرد در حالتی که از قراردادهای هوشمند استفاده نکرده‌ایم بدون در نظر گرفتن ناپایداری‌ها تقریباً در یک اندازه و در حدود ۰.۰۲ میلی‌ثانیه هست اما با اعمال قراردادهای هوشمند سرعت انجام پردازش با بیشتر شدن تعداد گره‌ها افزایش پیدا می‌کند.

همچنین بر اساس جدول شماره ۳ مشاهده می‌کنیم در حالت استفاده از قراردادهای هوشمند امنیت بسیار بالاتر از حالت عادی خواهد شد.

۶- نتیجه‌گیری

این تحقیق روش جدیدی را جهت بهبود مسئله امنیت IoT به‌وسیله بلاک چین ارائه داده است. در این مقاله نشان داده شده که بلاک چین راه‌حلی عملی برای مسئله امنیت IoT است. روش Scale Disturbuted Peer to Peer یک مدل Out است و این بدان معنی است که هر چه میزان نودهای شبکه بالاتر برود پایداری شبکه بیشتر می‌گردد و این امر در امنیت نتیجه چشم‌گیری است همچنین ویژگی‌های مقاومت در برابر مداخله و اعتماد غیرمتمرکز امکان ساخت سرویس امن احراز هویت و صلاحیت را فراهم می‌سازد. باید توجه داشت که تحقیق حاضر عمدتاً سعی دارد چالش‌های پیاده‌سازی بلاک چین را در شبکه IoT بشناسد. در حال حاضر، نتایج کامل و دقیقی درباره مقیاس‌پذیری یا عملکرد بلاک چین در شبکه IoT در دست نیست همچنین یکی از مسائل مهم در رابطه با پیچیدگی زمان هست که در آینده امید است مورد تحقیق قرار گیرد.

peer electronic cash system. (۲۰۰۸).

محمد سعید صفایی صادق
مدرک کارشناسی خود را در
رشته مهندسی نرم افزار کامپیوتر
در سال ۱۳۸۸ از دانشگاه آزاد
اسلامی واحد آشتیان و مدرک

کارشناسی ارشد خود را در سال ۱۳۹۸ در رشته
مهندسی فناوری اطلاعات گرایش شبکه های
کامپیوتری از دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان
اخذ کرده است.

زمینه های پژوهشی موردعلاقه ایشان عبارتند از:
بلاک چین، محاسبات توزیع شده.

شمس اله قنبری مدرک
کارشناسی خود را در رشته
ریاضی و علوم کامپیوتر در سال
۱۳۷۶ از دانشگاه صنعتی
امیرکبیر، مدرک کارشناسی

ارشد خود را در سال ۱۳۸۰ از دانشگاه مازندران، و
مدرک دکترا در سال ۱۳۹۴ از دانشگاه UPM
مالزی در رشته High Performance
Computing اخذ کرده است.

ایشان در حال حاضر به عنوان هیات علمی
دانشگاه آزاد مشغول به کار هست. زمینه های
پژوهشی موردعلاقه ایشان عبارتند از: محاسبات
توزیع شده، محاسبات ابری، الگوریتم های زمانبندی،
محاسبات نرم، محاسبات فراگیر و مجازی سازی

نشانی رایانامه ایشان عبارت است از:

myrshg@gmail.com

V. Sathyanarayanan. "Enhancing Connected
Vehicle Security with Block chain. « (۲۰۱۸).

[V] Dorri, Ali. "Blockchain for IoT security
and privacy: The case study of a smart
home." ۲۰۱۷ IEEE international conference
on pervasive computing and communications
workshops (PerCom workshops). IEEE,
2017.

[A] Abera, Tigist. "Things, trouble, trust: on
building trust in IoT systems." Proceedings
of the ۵۳rd Annual Design Automation
Conference. ACM, ۲۰۱۶.

[۹] Mattila, Juri. The blockchain
phenomenon—the disruptive potential of
distributed consensus architectures. No. ۲۸
ETLA working papers, ۲۰۱۶.

[۱۰] Díaz, Manuel, Cristian Martín, and
Bartolomé Rubio. "State-of-the-art,
challenges, and open issues in the
integration of Internet of things and cloud
computing." Journal of Network and
Computer applications ۶۷(۲۰۱۶): ۹۹- 117.

[۱۱] Yazdinejad, Abbas. "Blockchain-
enabled Authentication Handover with
Efficient Privacy Protection in SDN-based
۵G Networks." arXiv preprint
arXiv: ۱۹۰۵.۰۳۱۹۳(۲۰۱۹).

[۱۲] Vahid Rad - Great Blessing of
Blockchain Technology – ۲۰۱۸

[۱۳] Hossain, Md Mahmud, Maziar Fotouhi,
and Ragib Hasan. "Towards an analysis of
security issues, challenges, and open
problems in the internet of things." ۲۰۱۵
IEEE World Congress on Services. IEEE,
2015.

[۱۴] Rivera, J., and R. van der Meulen.
"Forecast alert: internet of things—
endpoints and associated services,
worldwide, ۲۰۱۶." Gartner (۲۰۱۶).

[۱۵] Hallman, Roger. "IoDDoS-The Internet
of Distributed Denial of Service Attacks-A
Case Study of the Mirai Malware and IoT-
Based Botnets." IoTBDS. ۲۰۱۷.

[۱۶] Nakamoto, Satoshi. "Bitcoin: A peer-to-